

11 JUL 2017

УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ
РАЗДЕЛНИЧА РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Центар за заштиту корисника банкарских услуга
„ЦХФ СРБИЈА“Цара Лазара 5-7 11000 Београд
Телефон: 062/ 163-45-82, 063/785-33-74, 0628860800
E-mail: chfsrbija@gmail.com
www.chfsrbija.orgНАЦИОНАЛНА КОРПОРАЦИЈА ЗА
ОСИГУРАЊЕ СТАМБЕНИХ КРЕДИТА
БЕОГРАД, Кнеза Милоша бр. 20
НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
Београд, Немањина 17
XVI. дирекција за опште пословеДатум: 11 -07- 2017
Број: 1759

11. 07. 2017

45068

ЦП-
Прилог

-Народна банка Србије

Сектор за контролу пословања банака
ул. Немањина 17, БеоградБИЛICA СРБИЈА
ВЛАДА
БЕОГРАД-ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ул. Немањина 11, Београд

ПРИМЉЕНО		11 JUL 2017	
Орг.јед.	Број	Пријем/Пријем/Пријем	Вредност
01	07-	2017	

УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ
РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА
ПИСАРНИЦА - 34

ПРИМЉЕНО: 11 -07- 2017

Орг.јед.	Орг.јад.	Број	Пријлог	Вредн.
34				

-Министарство финансија
ул. Кнеза Милоша 20, Београд-Министарство промета, туризма и телекомуникација
Сектор за заштиту потрошача
ул. Немањина 22, Београд

-Национална корпорација за осигурање стамбених кредити

ул. Кнеза Милоша бр.20, Београд

дел.број : D15-07/17
У Београду, 10.07.2017. године**ПРЕДМЕТ: УРГЕНЦИЈА поводом одговора
Народне банке Србије од 24.04.2017. године.**

Поштовани,

Обраћамо Вам се поводом питања упућених дана, 27.04.2017.године, на које још увек нисмо добили одговоре, иако је од тада прошло скоро 3 месеца.

Овом приликом понављамо питања и истичемо да питања нису приватне природе, већ су Вам упућена обзиром на функцију коју вршите, као и имајући у виду наводе из Вашег e-mail-a од 24.04.2017.године, те са правом очекујемо одговоре.

Одговоре очекује најмање 36.000 породица у Србији које су директно погођене токсичним уговорима индексираним у швајцарском франку, а индиректно још најмање 5-6 пута толико породица.

Питања се настављају на Ваше наводе које сте упутили mailом од 24.04.2017.године, и гласе:

- На који тачно начин и на које тачно ризике је Народна банка Србије упозоравала грађане о кредитима индексираним у валути швајцарског франка?

Молимо да нам о тим упозорењима доставите доказ.

2. Да ли је обавеза упознавања са ризицима кредита индексираних у страној валути била на Народној банци Србије или су ту дужност имале пословне банке?
3. Да ли је Народна банка Србије било када, почев од 2005., па до краја 2008. године, наложила банкама да упознају потенцијалне кориснике кредита са ризицима кредита индексираних у валути швајцарског франка?

Ако јесте, молимо доказ о томе.

4. Да ли је НБС имала одређена упутства или изглед брошура, којима је прецизирала услове и начин на који банке у Србији треба да потенцијалне кориснике кредита упозоре о ризицима сложеног уговора који је клијентима понуђен као готов «банкарски производ»?

(Напомена: у прилогу се доставља брошура коју су, по налогу Централне банке и ФМА- центра за надзор банака , од 2006.године, банке у Аустрији морале дати потенцијалним клијентима и извршити упознавање са механизном индексације кредита).

5. Да ли код корисника кредита чији кредит је индексиран у страној валути, док су примања у домаћој валути, постоји ризик валутне неусклађености и да ли су корисници кредита имали инструменте да тај ризик, било којом доступном техником „хеџују“?
6. Да ли је НБС као регулатор, наложила банкама да приликом вршења кредитне анализе узму у обзир валутне ризике, а посебно код индексације у валути која није референтна на тржишту Србије, у којој корисник кредита нема изворе прихода или штедњу?
7. Да ли је НБС, пре 2015.године, било када вршила надзор и контролу да ли су пословне банке заиста понудиле корисницима кредита прелазак на евру индекс или конверзију кредита индесираних у страним валутама у динарске кредите?

Напомена: У свом допису наводите: «*Народна банка Србије је још у 2008. години покренула иницијативу за договор пословних банака којом би се корисницима омогућило да лакше превазиђу привремене потешкоће при отплати кредита, односно да смање или елиминишу своју изложеност валутном ризику. Договорен је сет мера који је имао привремени карактер, а који је подразумевао најпре могућност превремене отплате кредита без накнаде (пенала), али је још три значајне могућности на захтев корисника: (1) продужење рока отплате до годину дана за одобрене кредите, при чему је готовинске кредите било могуће продужити само уколико би били конвертовани у динарске, (2) конверзија кредита индексираних у страној валути у динарске и (3) конверзија кредита индексираних у CHF у EUR.*»

Имајући у виду да корисници ЦХФ индексираних кредита, током 2008.године а ни касније, све до 2015.године, од банака **НИКАДА** нису добили било какве понуде да пређу на индекс евру, посебно не на динарски кредит, напротив, тако нешто је било потпуно онемогућено (1. Клијентима је саопштавано да немају кредитну способност за прелазак на евру; 2. Банке су захтевале да се прва партија кредита «ликвидира» плаћањем пенала од 3 %, а затим су поставиле као услов нове трошкове обраде кредита, одбијајући да прихвате да је доволно потписати Анекс, све у циљу како би потпуно онемогућиле такав

прелазак), љубазно молимо да нам доставите доказ о томе да је НБС заиста имала иницијативу коју описујете, као и доказ да је било која банка то заиста и понудила својим клијентима.

8. Који су били разлози, мотиви и сврха доношења Одлуке из 2011.године којом се дозвољава само евро индексација ?

Напомена: Одлуку о мерама за очување и јачање стабилности финансијског система („Службени гласник РС“, бр. 34/2011), која се примењивала од 30. јуна 2011. године и по којој су банке могле да физичком лицу одобре кредит који је индексиран девизном клаузулом – под условом да је валута обавезе – евро, све банке су протумачиле тако да се одлука не примењује на кредите у отплати, које тумачење је подржала и НБС, иако се ради о престацијама које нису свршене; додатно Уставни суд Хрватске је у матру месецу 2017.године дао врло јасно тумачење ретроактивности – да исто не постоји код несвршених правних радњи.

С'тим у вези, имајући у виду да су банке обуставиле индексацију у ЦХФ валути, знатно раније, још током 2008.године, молимо одговор на следеће:

9. Зашто НБС није Одлуку из тачке 8. донела већ 2005.године?

10. У чему се моделима које је предложила НБС током 2015.године, (познато јавности као четри модела за решавање ЦХФ индексираних кредита) огледала заштита корисника, имајући у виду да су два од четри предложена модела предвиђала прелазак на валуту европски, и то са главницом која је била већа од износа у еврима него при закључењу уговора (све уплате би биле анулиране и кредит би увећан око 20 % у односу на иницијални) односно, остала два модела су такође предвиђала индекс у швајцарском франку, а ризичност те индексације није умањена?

11. Да ли Стратегија решавања проблематичних кредита има било каква обавезујућа упутства или препоруке пословним банкама, ради довођења у равнотежу нарушене једнакости узајамних давања, или се иста и даље базира само на увођењу личног стечаја и омогућавању правног оквира ради продаје ових пласмана, како би банке очистиле своје билансе?

12. Да ли је НБС у досадашњем раду, а у вези индексације кредита у швајцарском франку, било када, утврдила да је пракса банака била непоштена у погледу информисаности или кредитне анализе?

13. Да ли је било која држава, осим Србије, одлучила да уђе у поступак јемца за кредите индексиране у валути швајцарског франка, кроз «Националну» корпорацију за осигурање стамбених кредита и тиме последице лоших пословних одлука банака стави на терет свим пореским обавезницима?

14. Да ли, са аспекта ризика, банке код ових кредита (имајући у виду да имају у просеку 7 средстава обезбеђења, укључујући хипотеке, често и две хипотеке, а затим и директно јемство државе) који су осигурани код Националне корпорације имају било какве ризике и ако имају, који су то ризици?

15. Што се тиче Ваших навода да су грађани имали слободу избора, љубазно молимо да појасните да ли то имплицира Ваш закључак да се слободна воља изражава и ако се не познају битна својства, цена и ризици правног посла?

На крају, поново Вас упућујемо да са пажњом прочитате Одлуку Уставног суда Хрватске U-I-3685/2015 и др. од 04.априла 2017.године, коју смо Вам електронски доставили заједно са претходним дописом, а поводом измена Закона о потрошачком кредитирању, којима је наложена конверзија у валуту евро, који закон је донет на предлог Министарства финансија Републике Хрватске.

Посебно истичемо да је однос евра и домаће валуте у Хрватској и БИХ све време трајања кредита непромењен, те су корисници тих земаља били погођени само једним валутним ризиком и једном курсном разликом (куна/евро односно КМ/евро), док су грађани Србије убедљиво највише погођени овим кредитима и највише опљачкани од стране банака, а поједнинци који су именованы на функције, управо ради вршења власти у корист грађана који су их за то делегирали, нису до сада предузели **нити једну разумну меру** којом би спречили масовно, незаконито сиромашење грађана и привреде.

Додатно, игноришете наше дописе и одбијате да одговорите на питања која Вам постављамо.

С'тим у вези, упознајемо Вас да ће питања бити упућивана редовно и јавно објављивана, све док се не добије писмени одговор на свако од постављених питања, са потписом одговорног лица.

Одговори на постављена питања биће од великог значаја у утврђивању одговорности појединача, чијим радњама или пропустима је дошло до оваквих тешких последица по грађане Републике Србије.

Подсећамо такође и да је држава Хрватска више пута предузимала кораке ради заштите својих грађана, од мера фиксирања камате на 3,23 %, па до фиксирања курса швајцарског франка, све до преиндексације на валуту евро (која је била у истом односу са домаћом валутом као на почетку уговорног односа, услед чега су корисници кредита у Хрватској масовно прешли у кунске кредите са иницијалним каматама из уговора) док је у Србији, закључење уговора о кредиту упоређено од стране Министра финансија, господина Вујовића, са куповином ципела.

С'тим у вези, сматрамо да господину Вујовићу, у функцији министра, мора бити познато да грађанин има право и на рекламију ципела, уколико је иста израђена противно стандардима, исто као што имају право захтевати повлачење са полица било ког неисправног производа, а посебно имају право тражити и добити не само повлачење из употребе небезбедног банкарског производа, или „токсичног“ производа, како су га назвали Врховни судови земаља ЕУ, већ им као оштећеним, припада и право на правичну накнаду како материјалне, тако и нематеријалне штете, а посебно им припада право на моралну сatisфакцију у виду **одговорности лица чијим радњама и/или пропустима се дошло до овакве ситуације, која ће се неминовно десити.**

Љубазно Вас молимо да имате у виду крајњу озбиљност ситуације у коју су грађани доведени, ради чега очекујемо Ваше одговора у кратком року по пријему овога дописа.

С' поштовањем,
ЦХФ СРБИЈА
Председник УО
Саша Гардић

